

Obsah

Předmluva	9
Seznam použitých zkratk	11
Kapitola 1: Úvod do ústavního práva	15
1.1 Pojem ústavního práva	15
1.2 Předmět a obsah ústavního práva	16
1.3 Prameny ústavního práva	19
1.4 Ústavněprávní vztahy a jejich prvky	21
1.5 Odpovědnost a sankce v ústavním právu	23
Kapitola 2: Ústava ČR.....	25
2.1 Pojem ústavy a typologie ústav	25
2.2 Předmět ústavy, její obsah a funkce.....	27
2.3 Dynamismus a stabilita ústavy	28
2.4 Ústava ČR a ústavní pořádek.....	30
2.5 Základní otázky formy Ústavy ČR.....	31
Kapitola 3: Ústavní základy formy ČR.....	34
3.1 Forma vlády v ČR.....	34
3.2 Ústavní základy územní organizace ČR.....	35
3.3 Ústavní základy formy státního režimu v ČR.....	36
3.4 Ústavní základy ekonomického systému ČR.....	37
3.5 ČR, mezinárodní společenství a nadnárodní organizace a instituce	39
3.6 Principy ústavního pořádku ČR.....	40
Kapitola 4: Státní území ČR	42
4.1 Unitární forma územní organizace ČR.....	42
4.2 Státní území, územní a personální výsost ČR.....	43
4.3 Státní hranice ČR a jejich změny.....	45
4.4 Územně správní členění ČR	46
4.5 Územně samosprávné členění ČR.....	47

Kapitola 5: Občané a cizinci z pohledu ústavního práva.....	50
5.1 Právní úprava státního občanství a její principy.....	51
5.2 Způsoby nabývání a pozbývání státního občanství ČR.....	53
5.3 Cizí státní občané a bezdomovci na území ČR.....	54
Kapitola 6: Listina základních práv a svobod.....	58
6.1 Základní pojmy.....	59
6.1.1 Pojem základních práv a svobod.....	59
6.1.2 Prameny právní úpravy.....	60
6.1.3 Nositelé a adresáti základních práv a svobod.....	61
6.1.4 Obsah a funkce základních práv a svobod.....	63
6.2 Základní ústavní východiska ústavní úpravy základních práv a svobod.....	65
6.3 Základní lidská práva a svobody a jejich záruky v právním řádu.....	66
6.4 Politická práva a jejich záruky v právním řádu.....	67
6.5 Práva národnostních a etnických menšin a jejich záruky.....	68
6.6 Práva hospodářská, sociální a kulturní.....	69
6.7 Právo na soudní a jinou právní ochranu a jeho záruky v právním řádu.....	70
6.8 Prostředky ochrany základních práv a svobod.....	72
6.9 Úvod do analýzy základních práv a svobod.....	74
Kapitola 7: Forma vlády a státní moc v ČR.....	77
7.1 Parlamentní forma vlády v ČR.....	77
7.2 Státní moc a její ústavní zakotvení.....	78
7.3 Dělbba moci v ČR.....	81
7.4 Státní orgán a jeho právní status.....	84
Kapitola 8: Zastupitelská a přímá demokracie v ČR.....	88
8.1 Základní znaky demokracie.....	88
8.2 Suverenita lidu a její realizace přednostně formou zastupitelské demokracie.....	90
8.3 Přímá demokracie a její formy.....	91
Kapitola 9: Volby v ČR.....	94
9.1 Pojem a prameny volebního práva.....	94
9.2 Charakteristika volebních technik v ČR.....	96

9.3	Základní rysy volebního systému pro volby do komor Parlamentu.....	96
9.4	Základní rysy volebního systému pro volby do prezidenta republiky.....	100
9.5	Základní rysy volebního systému pro volby do zastupitelstev ÚSC.....	102
9.6	Stadia volebního procesu.....	103
Kapitola 10: Zákonodárství a postavení Parlamentu v ČR.....		105
10.1	Význam zákonodárné moci a zákona.....	105
10.2	Postavení Parlamentu v soustavě státních orgánů.....	106
10.3	Složení Parlamentu, jeho struktura a vnitřní organizace.....	108
10.4	Činnosti, pravomoc a působnost Parlamentu.....	112
10.5	Organizační pravidla činnosti Parlamentu.....	113
10.6	Právní status člena Parlamentu.....	115
Kapitola 11: Výkonná moc v ČR.....		117
11.1	Prezident ČR.....	119
11.1.1	Zřízení a ustavení do funkce.....	120
11.1.2	Pravomoc a působnost.....	121
11.1.3	Odpovědnost za výkon funkce.....	122
11.2	Vláda ČR.....	123
11.2.1	Zřízení, ustavení a složení vlády.....	124
11.2.2	Pravomoc a působnost vlády.....	125
11.3	Ministerstva a jiné ústřední správní orgány.....	125
Kapitola 12: Soudní moc v ČR.....		128
12.1	Ústavní východiska úpravy. Soudní pravomoc.....	128
12.2	Ústavní zásady organizace a činnosti orgánů soudnictví.....	129
Kapitola 13: Ústavní soudnictví v ČR.....		131
13.1	Pojem ústavního soudnictví a postavení Ústavního soudu.....	131
13.2	Organizace Ústavního soudu ČR.....	132
13.3	Obecná pravidla řízení před Ústavním soudem.....	134
13.4	Řízení o právnosti právních předpisů.....	137
13.5	Řízení o ústavní stížnosti podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Úst ČR.....	143
13.6	Řízení o kompetenčních sporech.....	146

Kapitola 14: Ústavní základy územní samosprávy.....	148
14.1 Pojem a formy samosprávy.....	148
14.2 Ústavní úprava územní samosprávy.....	149
14.2.1 Územní samospráva jako politické právo jedince. Občanství ÚSC	150
14.2.2 Území samosprávného celku.....	152
14.2.3 Samospráva jako forma veřejné moci	153
14.3 Zastupitelská forma výkonu práva na samosprávu.....	157
14.3.1 Zastupitelstvo jako orgán územní samosprávy.....	157
14.3.2 Pravomoc a působnost zastupitelstva	158
14.3.3 Organizační pravidla činnosti zastupitelstva	160
14.3.4 Právní status člena zastupitelstva	163
14.4 Záruky práva na samosprávu před zásahy státní moci.....	165
14.5 Jiné formy veřejnoprávní samosprávy.....	166